

1 Тежест на доказване

1.1 Какви са правилата във връзка с тежестта на доказване?

По отношение на тежестта на доказване гръцкото право следва принципа на диспозитивното начало. Това означава, че съдът действа единствено по молба на една от страните и постановява решението си въз основа на фактическите твърдения, направени и доказани от страните, и на подадените от тях молби. Процесуалните действия се извършват от страните по тяхна инициатива, освен ако в закона не е предвидено друго. Всяка страна трябва да докаже само фактите, които имат отношение към решаването на спора и които са необходими, за да подкрепят нейния иск или насрещен иск. Искания, които не са доказани, се отхвърлят.

1.2 Съществуват ли правила, които освобождават някои факти от необходимостта да бъдат доказвани? В кои случаи? Възможно ли е да се обори определена правна презумпция чрез представяне на доказателства?

Когато законът предвижда презумпции, позволяващи да се установи съществуването на даден факт, се допуска представяне на доказателства за противното, освен ако законът не предвижда друго. Общозвестни факти, за които не може да има основателни съмнения, че са истина, или които са известни на съда от друго съдебно производство, се вземат автоматично под внимание и не трябва да бъдат доказвани. Съдът ще вземе предвид автоматично поуките, извлечени въз основа на емпирични правила, без да са необходими доказателства. Той също така ще вземе предвид служебно законите, обичаите и практиките на други държави, но ако не ги познава, може да изисква доказателства за тях.

1.3 До каква степен съдът трябва да е убеден в даден факт, за да го използва за обосноваване на решението си?

Съдията разглежда свободно доказателствата и решава по свое усмотрение дали направените изявления са истина. В решението си той посочва причините, довели до заключението му. Когато в закона е предвидено, че делото може да бъде решено и само въз основа на претегляне на вероятностите (например при молба за налагане на временни мерки), съдът не е длъжен да прилага правилата, уреждащи събирането на доказателства, допустимите доказателства и доказателствената сила, а може да вземе под внимание всичко, което счете за подходящо, за да достигне до становище относно истинността на фактите.

2 Събиране на доказателства

2.1 За събирането на доказателства винаги ли е необходимо искане от страна по делото или в някои случаи съдията може да събере доказателства по собствена инициатива?

Основният принцип е, че доказателствата се събират и предоставят от страните. Съдът обаче може да разпорежи служебно представянето на всички допустими по закон доказателства дори ако те не са приведени от някоя страна.

2.2 Какво следва, след като събирането на доказателства по искане на страна по делото бъде допуснато?

След събирането на доказателствата съдът се произнася по съществуването на делото, освен когато доказателствата се окажат недостатъчни, в който случай той може да разпорежи да бъдат представени нови, допълнителни доказателства.

2.3 В кои случаи съдът може да отхвърли искане на страна по делото за събиране на доказателства?

Ако съдът установи, че съществуващите доказателства са достатъчни, или ако страната не е успяла да ги представи в рамките на законоустановения срок.

2.4 Какви са различните видове доказателствени средства?

По смисъла на Гражданския процесуален кодекс (*Kódika Politikís Dikonomías*) доказателствата включват самопризнания, оглед, изготвяне на експертизи, писмени доказателства, обяснения на страните, свидетелски показания, презумпции и клетвени декларации.

2.5 Какви са начините за снемане на свидетелски показания и различават ли се те от средствата, използвани за снемане на експертни заключения? Какви са правилата във връзка с представянето на писмени доказателства и експертни заключения/становища на вещи лица?

Вещите лица (*pragmatognómones*) помагат на съда, като дават становище по въпроси, поставени им от съда. Ако е необходимо, съдът изисква вещото лице да присъства по време на всички или на определени етапи от делото. Всеки съд води списък на вещите лица. Начинът, по който се изготвят и поддържат списъците, се определя с наредби, издадени по предложение на министъра на правосъдието. Съдът, който гледа делото, дава на вещите лица необходимите указания относно начина, по който трябва да изпълняват задачите си, и по-специално определя: а) дали смята, че е необходимо те да присъстват по време на всеки етап от съдебното производство, и б) дали вещото лице трябва да предостави експертното становище в съда, или само трябва да го изготви. Освен ако съдът, разглеждащ делото, не е определил друго, същите правомощия могат да бъдат упражнявани от друг съд, който действа по искане или запитване, за да предприеме определени съдебни действия, свързани с експертното становище, или от специално оправомощен съдия (*entetalménos dikastís*). Ако е разпоредено представянето на писмено заключение, съдията определя срок, в рамките на който вещите лица трябва да изложат заключенията си. Ако вещите лица считат, че предоставеното време не е достатъчно за изготвянето на заключението, съдията или в случай на съдебен състав — председателят на съда може да удължи срока по искане на вещите лица и без страните да се призовават по-рано. Ако вещите лица са повече от едно, те извършват всички необходими за експертната действия и съставят съвместно писменото заключение. За целта вещите лица се срещат по покана на един от тях. В писменото заключение трябва да се посочват предприетите от тях действия и да се даде обоснованото мнение на всекиго от тях, като те трябва да подпишат. Ако някое от вещите лица отсъства при изготвянето на заключението или откаже да го подпише, това се посочва в заключението. Вещите лица или упълномощено от тях за тази цел лице представят писменото заключение в деловодството на съда, който ги е назначил, и този факт се записва. Ако заключението е представено в деловодството на съд, действащ по искане или запитване на специално оправомощения от съда съдия, заключението незабавно се предава на деловодството на съда, разглеждащ делото по същество. Заключението на вещите лица винаги е предмет на свободна преценка от съда.

2.6 Има ли доказателствени средства, които се ползват с по-голяма доказателствена сила от други?

Писмено или устно самопризнание (*omología*), направено от някоя страна пред съда, разглеждащ делото, или пред специално оправомощен съдия, представлява неоспоримо доказателство срещу лицето, което го е направило; самопризнанията, направени извън съдебната зала, както и останалите доказателства, се оценяват свободно.

2.7 За доказването на определени факти, задължително ли е използването на определени доказателствени средства?

Договори и актове с колективен характер не могат да бъдат доказвани със свидетелски показания, ако стойността на сделката надвишава 20 000 EUR, а свидетелски показания не се допускат срещу съдържанието на писмени доказателства, дори ако стойността на сделката е по-малка от 2 милиона гръцки драхми или 20 000 EUR. Въпреки това свидетелските показания се допускат в следните случаи: а) когато е налице основно доказателство, базиращо се на документ с доказателствена тежест, според което е вероятно сделката действително да е сключена („начало на писмено доказателство“); б) ако е налице физическа или морална причина, поради която документът не може да бъде представен; в) ако е доказано, че документът е изготвен, но впоследствие случайно е изгубен; г) ако събирането на свидетелски показания е обосновано от естеството на сделката или от конкретните условия, при които тя е била сключена, и по-специално, ако засяга търговски сделки.

2.8 По закон свидетелите длъжни ли са да дадат показания?

Всеки, който е призван да бъде разпитан като свидетел, е длъжен да се яви и да свидетелства за фактите, с които е запознат. Ако дадено лице не се яви, без да посочи основания за това, съдът ще разпорежи то да заплати разноските, направени в резултат на неговото отсъствие, и може да му наложи глоба.

2.9 В кои случаи те могат да откажат да свидетелстват?

Право да откажат да бъдат разпитани като свидетели имат следните лица: 1) свещенослужители, адвокати, нотариуси, лекари, фармацевти, медицински сестри, акушерки, техни помощници и адвокат на страната, що се отнася до фактите, които те са узнали при практикуване на професиите си; 2) лица, свързани със страните чрез кръвна връзка, брак или осиновяване до трета степен на родство, по пряка или съребрена линия, освен ако не са свързани по същия начин с всички страни, както и съпрузи/ги, бивши съпрузи/ги и лица, на които им предстои да сключат брак. Освен това свидетелят не е задължен да свидетелства за: 1) факти, които могат да доведат до подвеждане под наказателна отговорност за престъпление, извършено или от свидетеля, или от лице, свързано с него по смисъла на член 401, алинея 2 от Гражданския процесуален кодекс, или които могат да засегнат честта на свидетеля или честа на някое от посочените лица, 2) факти, които представляват професионална тайна.

2.10 Може ли лице, което откаже да свидетелства, да бъде санкционирано или принудено да даде показания?

Съдът може да наложи глоба на свидетел, който се яви, но откаже да свидетелства, дори когато е длъжен да го направи.

2.11 Има ли категории лица, от които не може да бъдат снети показания?

Като свидетели не могат да бъдат разпитвани следните лица:

свещеници, по отношение на всичко, което са научили под закрилата на тайната на изповедта;

лица, които по време на въпросните събития не са умствено способни да ги разберат или не са в състояние да изразят това, което възприемат; лица, които по време на въпросните събития страдат от психическо разстройство, което реално ограничава действието на тяхната преценка и воля, или които се намират в такова състояние, когато трябва да бъдат разпитани;

адвокати, нотариуси, лекари, фармацевти, медицински сестри, акушерки, техни помощници и адвокатът на страната, по отношение на фактите, които са им били доверени или които са достигнали до тяхното знание при практикуване на професиите им, по отношение на които спазват задължение за поверителност, освен ако лицето, което ги е доверило и спрямо което спазват задължение за поверителност, не им позволи да свидетелстват;

държавни служители и военнослужещи по отношение на факти, за които спазват задължение за поверителност, освен ако ресорният министър не им позволи да бъдат разпитани;

лица, които могат да имат интерес от изхода на делото.

2.12 Каква е ролята на съдията и страните при разпита на свидетел? При какви обстоятелства свидетел може да бъде разпитан чрез използването на видеоконферентна връзка или други технически средства?

Преди да бъде разпитан, свидетелят полага клетва (като полага религиозна клетва или направи клетвена декларация). Свидетелите се разпитват поотделно и само ако се счита за съществено, може да се организира очна ставка с други свидетели или със страните. Свидетелите дават показанията си устно. Те трябва да заявят по какъв начин са узнали фактите, за които свидетелстват, а ако свидетелстват за обстоятелства, които са научили по косвен път, трябва да посочат лицето, което им е предоставило информацията. Съдът може да забрани на страните или техните адвокати да задават въпроси на свидетелите, ако те са явно безсмислени или са без значение, и обявява разпита на свидетеля за приключен, когато счита, че той е заявил всичко, което знае относно фактите, които трябва да бъдат доказани. Съдията може да реши, по свое усмотрение или по молба на някоя от страните, че в конкретен случай следва да бъде проведена видеоконферентна връзка. Съдът решава дали да приеме или не такава молба, след като определи дали използването на технологията е необходимо за ефективното провеждане на производството. Като вземе предвид обстоятелствата по делото, съдът може да позволи използването на видеоконферентна връзка, като изиска допълнителни гаранции за правилното провеждане на производството. Съдията, деловодителят и други лица, участващи във видеоконферентната връзка, трябва да присъстват в съответните стаи преди уречения час за осъществяване на връзката. Съдът решава за всеки отделен случай дали е необходимо на отдалеченото място да присъства съдия. Оборудването се управлява от съдията или от упълномощен съдебен служител. Когато става въпрос за консулска служба, с оборудването борави лице, упълномощено от ръководителя на делегацията. Провеждането на разпит чрез видеоконферентна връзка се осъществява в съответствие с разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс, уреждащи съответните съдебни действия. Съдията определя броя на лицата, които могат да присъстват в стаите. Той провежда разпитите и предоставя необходимите насоки на лицата, които присъстват и на двете места. Всеки член на съда или участник в процеса има право, с позволение на съдията, който провежда разпитите, да задава въпроси на страните, свидетелите и присъстващите вещи лица. За да установи самоличността на лицето, разпитвано от разстояние, съдията получава помощ от деловодителя или от лице, намиращо се на отдалеченото място, което е упълномощено от консула. Провеждащият разпита съдия решава кога да започне и кога да завърши видеоконферентната връзка. Разпитът на свидетели, вещи лица и страни чрез видеоконферентна връзка се счита за проведен пред съда и има същата доказателствена сила, както проведения в съдебна зала разпит.

3 Преценка на доказателствата

3.1 Набавянето на доказателства по незаконосъобразен начин от страна по делото ограничава ли съда да ги вземе предвид при постановяването на решение?

Съдът може да разглежда само законосъобразни доказателства. Понятието законосъобразно доказателство (*nómima endeiktiká mésa*) включва средствата, посредством които са събрани доказателствата. Доказателства, които не са събрани по допустимия от закона начин, са незаконосъобразни и не се вземат под внимание.

3.2 Показанията на страна по делото смятат ли се за доказателство?

Да, обясненията на страните се приемат като доказателство.

Последна актуализация: 13/11/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не

са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.